„ЗАСТАВА“ излази редовно: **средом, петком и недељом** на целом табаку, **уторком** на по табака.

Цена је за Аустро-Угарску:
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
За Србију:
на четврт год. 8 дин., на по год. 16 дин.

Народни бројеви од петка, нарочито за шире народне кругове уређени, могу засебно да се претплате, а цена им је:
на 1 месец . . . . . 25 нов.
на четврт године . . . . . 75 нов.

ЗАСТАВА.

За **ОГЛАСЕ** плаћа се 6 нов. од сваке врсте оваких ситних слова, а за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.
За „**Приослано**“ плаћа се 20 н. од врсте.

ДОПИСИ шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „**ЗАСТАВЕ.**“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући г. Ст. Јефтића, главна улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

БРОЈ 88. У НОВОМ САДУ У УТОРАК 18. ЈУНА 1896. **ГОДИНА XXXI.**

КНЕЗ НИКОЛА У БЕОГРАДУ.

Београд, на Видов дан.

(Од нашег нарочитог извештача.)

Још на два дана пред Видов дан опажало се необично расположење и комешање света на све стране по Београду. Што ближе Видов дан, све више света; понајвише гостију из Србије и из осталих српских крајева.

Да аустро-угар., *особито пограничне власти, нису правиле велике препреке и сметње*, било би куд и камо више гостију са стране. Овако пак било је поред свих препрека и незгода до 30.000 гостију, ако не и више.

Варош је већ у петак на подне, скоро сва била дивно декорирана са српским народним тробојницама и србијанским и црногорским државним грбовима. Силни венци само су допуњавали оно дивно шарено, како по кућама, тако и по улицама, које су биле препуне света обојег пола.

Још у очи Видов дана па скоро целу ноћ, *падала је киша, што је доста квара нанело.* Исто је тако било и сутра дан, на Видов дан све до на један сат, пре кнежева доласка у Београд. Свет је страшно жалио и био је у страху, *да ће киша све покварити. Многи су пак говорили да то небо плаче над погинулим косовским јунацима. А кад кнез дође у Београд и на српској земљи загрли свог брата српског краља Александра, онда ће се и Бог разveселити, па ће засијати сунце и лепо настати време — па тако је и било.*

На по сата пре него што ће доћи воз из Земуна, који је довезао црногорског кнеза Николу и његову свиту засија дивно, мило, топло сунце и грану ведар дан лепше српске слоге и будућности. У том је стигао на београдску железничку станицу и краљ Александар у елегантној и скупоценој кочији, коју су вукли четир дивна црна коња са нарочитим џокејима, који су на њима јашили.

Путем је била упарађена пешадија и коњаништво у сјајној парадној одећи, а иза краљевих и испред краљевих кочија јашио је *по један ескадрон краљеве гарде, чије је лепо и чисто српско шарено одело милина било погледати.*

Тачно у $9^1/_2$ сати пре подне на сам Видов дан стигао је кнежев нарочити воз. На перону су били: краљ, министри, дворски ађутанти, маршал двора и новинари. Краљица *Наталија* са осталим дворским особљем чекала је као домаћица свог госта, у краљевском двору. Из воза је изишао *кнез Никола сам, без својих синова, за које је на два дана већ пред његов долазак било јављено, да не могу доћи због слабог здравља кнежевића Мирка.* Кад је кнез ступио на перон, спази га млади краљ Александар, *те пуни радости један другом полетеше у братски загрљај* ту се; поздравише и трипут пољубише и своју пратњу један другом представише, а онда се кренуше у двор.

У првим сјајним кочијама седео је *с десне стране кнез Никола*, а с леве краљ *Александар.* Кнез већ добро просед, али свеж. снажан и весео човек, живахно целог пута забављаше свога брата краља *Александра*, радосно му приповедајући, и изражавајући му своје допадање, те за ово, те за оно по Београду, који се кнезу особито свидео, и који га је у свему пријатно изненадио. Уз то га непрестано миловаше. Свет, који беше начичкан по свима улицама, од колодвора па све до двора, са обе стране сокака, и на широким тротоарима, *бурно поздравише оба српска владара.*

За њима су ишле по реду друге дворске кочије, у којима се возила, како црногорска кнежева пратња, тако и она, што му је краљ српски доделио. *Особити предмет пажње из те кнежеве пратње, била су два дивна млада и узорита Србина др. Лујо кнез Војновић — ужички лични секретар кнежев, одевен у сјајну црногорску одећу, и Хамза-бег Мушевић, кнежев ордонанс официр, одевен у сјајну ерцеговачку одећу с фесом на глави.*

Треба овде знати, да је онај први *Србин католик* из Дубровника, а овај други *Србин Мухамеданац*, из крајне Херцегоне. Војничке музике којих је било *три*, свирале су увек црногорску химну. Тако је краљ са својим гостом ушао у краљевски дворац, *где их је на вратима дочела краљица Наталија* са својом дворском госпођом и осталим дворским особљем. Кнез се и с њоме љубазно поздравио, као и његова пратња, па пошто се је ту мало опоравио и одморио од пута, отишао је с краљем у београдску саборну цркву, *где је био приређен парастос за погинуле јунаке на пољу Косову.*

И опет је кнез седео са десне стране као гост, а одма за њима *у другим колима, седела, је краљица Наталија* са својом дворском госпођом, *обе у црнини са обзиром на парастос за косовске жртве.* Исто су тако и све остале даме биле у црно одевене. У цркви је било препуно света, који је само уз нарочиту улазницу могао унутра ући. На самом парастосу чинодејствовао је митрополит *Михаило с два владике и 40 свештеника*, од којих је било и са стране, а на хору је дивно певало београдско певачко београдско друштво „Корнелија Станковића“. *Кнез је том приликом положио огроман и диван венац од природног цвећа на гроб славног кнеза Михајла, који се у истој саборној цркви налази закопан.*

После парастоса држао је значајан и патријотски говор митрополит *Михајло*, који је овако завршио: „*Нека вас бог милостиви тако збратимљене поживи и умудри, да здружени срећно изведете и остали род српски испод туђинског јарма*“. На то је кнез *Никола* пружио своју десницу краљу Александру, и чврсто му је у знак братског пријатељства стиснуо, као да је хтео рећи: „*нека тако и буде, како је митрополит рекао*“.

За време док се певало: „*Со свјатими у покој*“, *оба су владара, као и краљица Наталија, скрушени клечали, молећи се тихо богу за душе погинулих српских дивова и јунака на тужном пољу Косову.* Сав остали свет у цркви тронут до суза грцао је, а владари су по том отишли да посете у митрополитској згради седог архипастира.

Равно око 12 сати у подне повратили су се оба владара и њихове пратње у двор, пролазећи кроз дупке пуне улице света, који их је бурно поздрављао. Само је краљица *Наталија* отишла мало нешто раније у двор, да као домаћица дочека госта свог и синовљева.

После тога је велики гост отпочинуо заједно са својом свитом све до 4 сата по подне, кад је отишао с краљем у краљевску академију наука у свечану седницу.

* * *

У академији препуно најодабранијег света. У првим седиштима у непосредној близини оба владара поређали се српски и црногорски министри и командири, један крај другог као права браћа, да ти је милина било погледати. Седницу је отворио сам председник академије *Милан Ђ. Милићевић*, познати српски књижевник који претстави новог академика *Змаја нашег, чика Јову.* За тим је *Змај* прочитао бурно поздрављан, једну своју нову песму и тако је проглашен за академика, што су му сви, па и оба владара честитали. Том приликом рекао је *Милићевић* и ове речи за *Змаја*: „*Наш драги песник певао је једном дивну песму представљајући у њој алегоријски како се Ловћен приближује сестри Авали, да је искрено и братски целива. То се ето данас у истини, а пред очима нашег дичног песника и збило, те може најсрећнији бити што је данас видео испуњено своје песничко пророчанство.*“ Ово је силно узрујало нашег дивног Србина *чика Јову*, да су му сузе грунуле на очи, а свет у највећем одушевљењу бурно га је поздрављао.

Одатле је кнез с краљем отишао у *дом друштва светог Саве*, где су их дочекали ђаци из разних старосрбијанских и македонских српских крајева. Сваки је био одевен у онако народно одело, како се у његову крају носи. Ђаци су ту отпевали неколико народних песмица а при уласку у сам дом, поздравио је друштвени председник високога госта. Одатле је кнез и краљ отишао натраг у двор да се одморе и окрепе до сутра ујутру, када ће ићи да разледају друге знаменитости и јавне зграде по Београду.

Кнезу и његовој пратњи је стављен цео нови краљ. дворац на расположење, зато се на врх тог дворца и вије велика црногорска застава са црногорским државним грбом на њој.

Изашло је краљево наименовање кнеза црногорског *за команданта III. гардијског пешадијског батаљона*, а и IX. пешадијски пук носиће од сад назив: **Пук кнеза Црне Горе.**

* * *

Ето, тако се завршио први дан кнежева доласка у Београд и то у главнијим само цртама, иначе се све не да речима описати; то треба видети, па тек онда разумети и осетити. Нарочито се силан осећај код сваког развија и испуњава му груди необичним надама за бољу будућност. Милина је погледати оно красно шарено разноврсне Србадије из свију српских крајева. Ту су ти дивно одевени сељаци и сељанке из свију крајева Србије, ту Македонци, Старосрбијанци, Црногорци, Босанци, Ерцеговци, Сремци, Славонци, Хрвећани, Банећани, Бачвани, Барањци па има чак и Далматинаца и Бугара. Ту је цело *Бранково коло*, само тек да сложно и весело заигра, па пође *онамо онамо, за брда она.* Има доста и Хрвата, а ту је и дична старина католички поп *Илија Округић - Сремац*, кога на све стране најлепше дочекују и поздрављају.

Вечерас је у вече свечана представа у народном позоришту, којој ће присуствовати оба владара; и то: „Душан Силни“ трагедија и „Суђаје“ оперета. У исто доба дивна електрична расвета и илуминација целога Београда. Што буде даље, јавићу вам, а за сада оволико. **С. М. Д.**

*

Још коју о пролазу кнеза Николе I. покрај Новог Сада. Тај дан у суботу, сад на Видов дан, киша је зору пробила; падаше пљусак к'о из кабла. То је доста њих задржало, да не изађу да поздраве том приликом јуначког кнез-песника Николу и виде га лицем к лицу; али још и већма, што се није могло дознати ни од чиновника на штацији железничкој за час, кад ће кнез овуда проћи, тако исто ни од полиције овдашње. Све се то нешто тајило, све се то ушушкавало. Али ипак изађе на станицу гомилама света још у пет сати зајутра, и пође напоље на перон, да се стави у ред, како ће видети моћи кнеза најбоље и одушевљено рећи: Сретан пут у Србију. У то дојурише констаблери, готово сви (у први мах и без стражмештра и без комесара) те изгонише народ не само са перона, него и из чекаоница, па и из гостионице, и позатвараху сва врата на изласку. Једва после допустише свету, да се склони од кише у ходницима. Протестоваху код начелника на железници, ма у заман. Полиција је тако наредила, рече, званично још синоћ. Напослетку једва пристаде, на захтев г. А. Сандића, и телефоном из писарнице своје заиска дозволу на перон од г. феишпана Флата. Допусти; али само поменутом г. А. Сандићу, којега је кнез Никола врло лепо примио у возу, у вагону свом. Кад виде свет, да му се не да пред кнеза изаћи — многи се одма вратише кући; али после жалише. Случај је и овде своје учинио. Дворски воз је морао изаћи даље иза станице — ближе к бунару, да се машина налије воде потребне; тако је вагон, у ком бијаше кнез са свитом, измакао сасвим напред, а шинама тик ограде станичке, те је сваки могао лицем к лицу нагледати се див-јунака и песника Николе и пратње му сјајне. Па тако и би. Чим спазише кнеза: загрми громко: Живео кнез Никола! Живео! Живео!

*

Чортановци, на Видов дан. — (*Одушевљени поздрав Срба-Чортановчана при поласку кнеза Николе Црногорског у Београд.*) Читамо и чујемо на све стране, да ће кнез Никола црногорски на сам Видов дан поћи за Београд на братински састанак и злгрљај са српским краљем Александром I. То није остало без утицаја и на нас Чортановчане, и то у толико јаче, што смо ми овде сами чисти и прави Срби. Као муња пронесе се глас, да црногорски кнез Никола пролази на Видов-дан поред нас. То изазва силно одушевљење и жељу у нама, да видимо дичног и славног господара чувене и свуда слављене Црне Горе. У пркос рђавом и кишновитом времену станица жељезничка беше препуна света. Од тунела дуж пруге беше се нанизало и старо и младо да поздрави српску дику, србински понос кнеза Николу. На свачијем лицу могао си читати одушевљење помешано с нестрпљењем, што га већ нема. За време чекања имали смо прилике чути, како наш свет српски мисли и осећа. Сви Чортановчани Срби срцем и душом, Срби који волију, да их дирнеш у зеницу ока њихова, него да им дирнеш у Српство. Дирнеш ли им пак у Српство, дирно си оно, што им је најсветије, за чега не жале пролити и последњу кап крви.

Ето таки су наши Чортановчани, па замислите какво се одушевљење изродило у срцима њиховим при проласку црногорског кнеза Николе за Београд. У то ево

и воза. Тек што се воз помолио из тунела, заори се бурно и одушевљено „Живио! Живио црногорски кнез Никола!“ Када нам квез Никола отпоздрави руком, пастаде још бурније одушевљење и усклици „Живио! Живио!“ Немам речи да потпуно опишем оно одушевљење које настаде усљед поздрава кнеза Николе. На сваком лицу читаш неописано одушевљење и радост а уједно и жељу, да видимо загрљена два српска владара, у српској земљи, у србинском граду Београду. Неописано одушевљење и бурни усклици „Живио“ пратили су кнеза Николу све дотле, док се воз није изгубио испред наших очију. Вратисмо се кући са чистим уверењем, да смо истунили ону свету дужност, коју треба сваки Србин да је учинио.

„Црна Горо поносито стење
Српске круне ти драго камење.“

Чортановчанин.

*

Перфидија. — Познато је, да су при доласку црногорског кнеза Николе наше полицијске власти све могуће чиниле, да што мање њих пређу у Београд, а на граници чињене су све могуће сметње, а нарочито се нико није пуштао, који није имао годишња пасоша, и сви пештански листови јавили су да су стотинама њих са границе враћани, а још много више су прећутали, као и то, да је преко 2000 њих кришом на чамци прешло у Србију. Тек што је свечан дочек прошао, и што су кућама стигли они, које нису пустили преко границе, расчује се, да су мудра господа променула политику, и да пуштају прелаз и без пасоша.

И сада ти исти пештански листови на најбезочнији начин лажу, како је врло мало Срба прешло из Угарске тих дана, поред свег тога, што су разаслани многобројни позиви и што им је обречено било бесплатно издржавање, а као да су им при прелазу чињене олакшице, али да Србе у Угарској више не занимају те ствари.

Бадава се тешите и обмањујете себе и друге таким лажима, јер нико вам не ће веровати, да је код нас као код миленијума, где се људи као марва силом вуку и хране, — Србе је одавде чисто и жарко срце вукло, које једнаком јачином куца за сву српску браћу своју и лепшу будућност српску.

Политичне новости.

Криза у Бугарској. Из Софије јављају, да министарски савет није споразуман, те је могућ распад конзервативаца и униониста, јер диференције постоје у погледу питања о емигрантима, трговачког уговора са Аустро-Угарском и у погледу размештања личности по званима.

*

Атентат на новог персијског шаха. По вестима *Тифлиса*, било је нападаја на новог персијског шаха, но овај је сретно прошао и остао неповређен. Нападач који је као и убица пређашњег шаха, припадник секте бабиста, одмах ухваћен.

*

Немири на Криту. *Из Атине* јављају, да су хришћански посланици на острву Криту решили, да на дан састанка крићанске народне скупштине пријави генералном гувернеру Абдула-паша своје оставке, и да намеравају да се у *Сидонију*, сакупе на револуционарну скупштину, наименују привременог гувернера и развију програм својих жеља. Са друге стране јављају, да ће та засебна народна скуиштина, да прогласи уједињене Крита са Грчком.

Ово не ће бити по вољи дипломацији, која се у том питању у последњим данима изразила за *халепску конвенцију*. Та конвенција носи име по имену *Халепа*, које је близу Канеје, а донесена је 15. октобра 1878., год., а њу је утврдио Муктар-паша са крићанским хришћанима.

Муктар-паша беше послат на Крит да тамошње немире стиша. У конференцији у Халепу Крићани су своје захтеве обележили у следећим тачкама:

Да се приме измене Крићанског органског статута, које су г, 1876. предложене;

Да порта именује писменог валију за острво, а велике силе да га потврде на пет година, тако исто и поновни избор истога на других пет година, ако добије већину гласова становништва;

Да под-намесник мора припадати оној вероисповеди, којој припада већина оног круга, којим он управља;

Да се допуне постојећи закони француским законима, да се судови заштите од портиних наредаба;

Да се војска ограничи само на утврђена места;

Да половина чистог прихода припада острву (државној каси), друга половина да се употреби за јавне послове острва;

Наименовање примирителних судова;

Сви чиновници морају знати потпуно грчки језик.

Хришћани да се поставе по царинама.

О горњим захтевима преговарао је Муктар паша са крићанским заступницима од 16. септ. до 15. октобра, ког је дана постигнут споразум и конвенција потписана.

Према горњој конвенцији крићанска народна скупштина треба да је састављена овако: 80 посланика, и то 49 ришћана и и 31 мухамеданац. Овај је број доцније смањен на 57 (35 хришћана а 22 мухамеданца). Услед рекламације Крићана пре овог последњег устанка повећан је број са 8, и према томе сад састављају скупштину 65 посланика, и то 40 хришћана и 25 мухамеданаца. Избори су сад непосредни а пре су били посредни. Данашња изборна система уведена је на захтев Крћана.

Вести из народа.

Пишу нам из Аде: „Има томе већ 7—8 година, како се у нашем месту основала „Српска женска добротворна Задруга.“ Ми ћемо о овој задрузи за сад да речемо само неколико речи, а на рад саме задруге осврнућемо се другом приликом. Око оснивања исте највише заслуга имају гђе: Анка Шевић, Ракила Ковачевић; Мила Дудварска и Катарина Поповић, али неможемо а да не споменемо и оних 60 других чланица, које се за кратко време окупише, те сад као вредне челице делају, свака у својој околини. Крај све тако рећи ништавне чланарине од 2 фор. годишње, задруга ова има данас преко 2000 фор. главнице, и ако на сваком кораку помаже где помоћи треба. Толико о материјалном успеху. У моралном погледу пак иде она џиновским кораком напред, што опажа целокупно грађанство наше. За то кличемо племенитим задругаркама нашим: Живеле на понос и дику свију нас!“ **Ивчо.**

Вести из места и са стране.

Демонстрације против Јагића. Из Беча јављају да су словенски ђаци демонстрирали против свеучилишног професора славистике Јагића, због тога, што је у делегацијама бранио назив „босански језик“. Те су демонстрације чињене како у дворани за предавање, тако и на улици, те је Јагић морао у колима да се склони и удали.

Испит зрелости. Усмени испит зрелости на српској великој гимназији Карловачкој довршен је 13. (25.) о. м. под владиним повереником др. Фрањом Мајкснером, Припуштени су били ови ученици VIII. разреда: Панта Срећков Бикицки из Доњег Ковиља, Стеван Бракус из Оточца, Виктор Вајул из Петроварадина, Милош Гајић из Војке, Александар Добровић из Грђевца, Живко Живановић из Петровчића, Димитрије Јанковић из Ср. Карловаца, Јован Јовановић из Ирига, Светолик Јовановић из Дињаша, Александар Костић из Ср. Карловаца, Ђорђе Малетић из Боботе, Петар Марковић из Нерадина, Дионисије Мијатовић из Доње Нане; Бранко Михајловић из Беркасова, Милан Младеновић из Руме, Павле Недељковић из Карловаца, Добривој Николић из Карловаца, Сава Петковић из Митровице, Радован Попов из Војке, Јован Рајачић из Прокика, Јован Срдић из Ст. Села, Никола Станишић из Карловаца, Јован Стефановић из Митровице, Ладислав Томић. Проглашени су за зреле са врло добрим успехом четворица, а за зреле њих двадесет и један. Четворица имају да понове испит после два месеца.

Карловачка богословија. По извештају карловачког богословског училишта пријавило се ове године за испит 78 слушалаца, од којих је испит положило 51. Апсолуторне сведоџбе добили су концем ове школске године из архидијецезе 4, горњокарловачке 1, из пакрачке 1, из бачке 5, из темишварске 3.

Срп. вел. гимназија карловачка. У прошлу среду раздане су после благодаренија ученицима српске православне велике гимназије Карловачке школске сведоџбе. Пре раздавања сведоџаба искупили су се сви ученици у великој дворани на свечаност, која се том приликом сваке године држи. Свечаност је отпочела са светосавским тропаром: „Православија наставниче.“ Затим се управитељ гимназије опростио са ученицима. После говора управитељева биле су декламације на српском, латинском, грчком, француском, немачком и мађарском језику. Из извештаја дознајемо, да је у карловачкој гимназији било свега **327** ученика и то највише из Славоније **209**. Успех у наукама био је овакав: првог реда с одликом било је **36**, првог реда **216**., другог реда **18** (с дозволом поправке 34, трећег реда 9, остало неиспитаних 3, стипендију или потпору уживало је њих **57**. Благодјејаније уживало је **50** ученика.

Тридесетгодишњица Проф. срп. вел. гимназије карловачке Васа Вујић навршио је крајем ове шк. године тридесет година свога професоровања. Проф. Вујић је као професор старих класичних језика и филозофије обогатио књижевност нашу врло лепим радовима о класичној настави школској и из филозофије.

Српска виша девој. школа у Нов. Саду. У сва четир разреда ове школе било је уписане 143 ученице, од ових 18 приватних; то је број, који показује напредак. У четвртом разреду било је 19 ученица. Ове ученице полагале су 11. (23.) јуна о. г. јавни испит из свију прописаних предмета под председавањем изасланика школског савета и заменика гл. школ. референта Николе Ђ. Вукићевића и у присуству изасланика месног школског одбора, пароха Божидара Поповића. Од 19 ученица изучиле су четврти разред с одличним успехом: Милица Пандуровићева из Ирига и Ивана Гостовићева из Новог Сада; с врло добрим успехом: Даринка Радојчићева из Кузмина, Јулка Станојевић-Беквалчева из Сусека, Исидора Стеријина из Новог Сада, Марија Продановићева из Новог Сада, Наталија Зечевићева из Ердевика, Зорка Брзакова из Новог Сада, Марија Шилићева из Новог Сада, Вукосава Туцаковићева из Чуруга, Ружица Шпилер-Ђорђевићева из Новог Сада, Милица Радовановићева из Новог Сада, Мирослава Миросављевићева из Вел. Радинаца, Сидонија Ракићева из Новог Сада; с добрим успехом: Марија Сремчевићева из Новог Сада, Јованка Михајловићева из Новог Сада, Зорка Мушицкова из Ђурђева, Марија Ћиријева из Балаша-Ђармата, Петрослава Михајловићева из Херцег-Нови. Благодарениј е је било 14. (26.) јуна и после овога раздаване су сведоџбе ученицама.

Читуља. † Павле Шимић, општински бележник у Новом Сланкамену, потпредседник српско-црквене школске општине и грађанске читаонице старо и новосланкаменачке преминуо је 14 јуна у 8 сати у вече после дужег и тешког боловања у 34-ој години свога живота. Вечна му успомена!

Славље победа црногорске војске. У црногорској војсци уводи се једна новина, која ће јачати војнички дух и јунаштво њено. По наредби кнежевој црногорски ће батаљон славити дане славних црногорских победа, као н. пр.: победу на Царев Лазу, Граховцу, Крусама, Вучијем долу, Фундани, Тријепчу, Никшићу и т. д.

Сеоска побуна. — У суботу побунили су се становници места Мехадике у крашовско-северинској жупанији ради тога, што је изишао грунтовнички чиновник да спроведе катастрирање пашњака. Жандари су ухапсили њих четрнаесторо, на што је цело село устало куком и мотиком, тако да су жандари морали да ослободе ухапшенике, но и даље није село мировало, те су жандари пуцали у гомилу тако, да је остало шест мртвих и шеснаест рањених.

Напредовање Чивута у Босни. — По последњем попису становништва, прирастао је број Чивута за последње три године са 5000, те велика радост влада у Израиљу. Ето, ко напредује под несретном окупационом владавином. Тешко Босни и Босанцима!

Како се поступа у Јуда-Пешти са путницима. О томе пише један путник ово: „Око половине јуна дошао сам у Б.-Пешту. Узео сам собу, коју је за мене нашао један мој рођак, за 4 фор. дневно. Али соба беше тако јадна, непријатна и пуна гада, да сам морао после непреспаване ноћи, да се преселим у хотел. Но мој бивши куће-газда не хтеде да ми изда мој пртљаг, док собу не платим за 8 дана и ако о томе при погодби ни речи није било. Ражљућен на ово неправедно потраживање, ја одох у капетанију, да се потужим. Из капетаније послаше ме у надкапетанију, јер они, веле, не могу ту да суде. Одох у надкапетанију, али ме одавде упутише у управу оне четврти, где становах. И ту ме преслушаше, али ме упутише у општински суд. И овде ме лепо дочекаше и испиташе, али ме упутише на сресски суд. На то се ражљутих још већма, те се намирих са својим супарником и добих свој пртљаг, а своје право пустих до беса“. Ето тако прође и тако пише један Мађар о кожодерима и њиховим заштитницима у Јуда-Пешти, а да шта би у таком случају тек могао да напише један Немађар? Па да онда човек не пожели да иде у Пешту!

Опет оптужени миленијум. — Талијански новинар Валеро, који је страдао после Банфијеве вечере на успињачи, и још данас лежи у ранама, тражио је отштете, но пошто му је нису хтели дати, предао је тужбу и тражи преко суда 10.000 франака отштете.

Ширење безбожности у Угарској. У Пакшу, у торонталској жупанији је 80 људи у један дан иступило из цркве и изјавили су, да не припадају ни једној вери, те су то пријавили и свештенику, који је њихова имена пописао. — У општини Ђеркењу је половина становника све самих евангелика, иступила из цркве.

Једно женско царство у Русији. У смољенској губернији у Русији има 15 села на бившем имању манастира Бузјуковског, у којима жене неограничено владају и управљају. Сви људи способни су за рад, обично рано с пролећа разиђу се по даљим и ближим крајевима у зараду, а жене остају саме у селима да обрађују поља, да гледају стоку и имање, и да управљају у општинама. И оне заиста врше све своје послове да боље не може бити. Њиве су на време пооране, посејане и пожњевене, а у општинама председавају жене, и у одборима заседавају жене. Полиција и финансија боље су но ма где, и виша државна власт потпуно је задовољна са женском управом у овоме, како га Руси називају женском царству, где жене које царују, раде и за себе и за државу, и оно што по другим местима раде жене.

Уредништву нашег листа стигло је на приказ:

Глас из цркве. Проповиједи проте Јована Вучковића. Ср. Карловци. Српска манастирска штампарија 1896. Цена 1 круна.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Овим изричем своју најтоплију благодарност: високопречасном госп. Мирону Ђорђевићу, игуману манастира Бођана; пречасном г. Светозару Гавриловићу, пароху горњо-ковиљском и његовој госпођи Даници; г. Аци Јовановићу, трговцу карловачком и његовој госпођи Даници; српској омладини у Ковиљу и свима својим бившим наставницима, који ме сви у току мога осмогодишњег школовања на српској великој гимназији карловачкој и морално и материјално помагаху. Од срца им хвала!

Панта Срећков-Бикицки,
свршени матурант.

Огласи.

Стечај.

На упражњено учитељско место I. и II. разреда срп. осн. вероисповедне мешовите школе у Лалићу овим се расписује стечај.

Плата је следећа: 800 круна у готовом новцу које ће изабран у месечним ратама у напред примати, слободан стан са две собе, 40 круна у име огрева и 400 кв. хв. врта ван села, а од укопа где позван буде 1 круна.

Изабраном спадаће у дужност поред свакидање наставе преко целе године недељом и празником а за време ускршњег поста и сваке среде и петка у цркву ићи и једну певницу држати.

Добро поткрепљене молбенице ваља слати потписаном председнику најдаље до св. Илије.

Из седнице црквено-школског одбора држане у Лалићу 3. јуна 1896 г.

Срдан Увалић, перовођа. 2—3 Гавра Милин, председник.

Једна вишег образовања госпођа жели давати поуке у немачком, а нарочито француском и енглеском језику. Иста је вољна и ступити као васпитачица Ближа извешћа даје **С. Станојевић**,
277 1—1 Нови Сад, дунавска улица бр. 20.

ДОБРОВОЉНА ПРОДАЈА КУЋЕ

састојеће се из гостионе, дућана, пекарне и осталих просторија уз повољну цену и увјете на врло добром месту.

Поближе код куће властнице у Митровици главни трг 16. 276. 1—3 **Елизабета Милер.**

СПЕЦЕРАЈСКА И КРАТКЕ РОБЕ
ТРГОВИНА
М. ПЕТКОВИЋА
У ИНЂИЈИ
потребује једног млађег помоћника. 272 2—3

Главни уредник: др. Емил Гаврила. Одговорни уредник Ђока Ђорђевић. Штампарија Ђорђа Ивковића.